

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

2005. november 9.

a Franciaország által a Pineau des Charentes, a Floc de Gascogne, a Pommeau de Normandie és a Macvin du Jura likőrborok termelői és kereskedői javára megvalósítani tervezett támogatási programokról

(az értesítés a C(2005) 4189. számú dokumentummal történt)

(Csak a Francia nyelvű szöveg hiteles)

(2007/55/EK)

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre, és különösen annak 88. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

azt követően, hogy az említett cikknek megfelelően felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére ⁽¹⁾,

mivel:

folytatásai, és reklám- és promóciós tevékenységre, kutatási és kísérleti programokra, technikai segítségnyújtási tevékenységekre, valamint minőségi termékek előállítására ösztönző intézkedésekre irányulnak.

- (7) A Bizottságnak az N 703/95. számú állami támogatásról szóló határozatát a Bíróság az alább részletezett ítéletében megsemmisítette.

I. ELJÁRÁS

- (1) 2003. június 23-án kelt levelében Franciaországnak az Európai Unió mellé akkreditált állandó képviselője a Szerződés 88. cikke (3) bekezdésének megfelelően olyan támogatási programot jelentett be a Bizottságnak, amelyet a Pineau des Charentes, a Floc de Gascogne, a Pommeau de Normandie és a Macvin du Jura likőrborok termelői és kereskedői javára tervez megvalósítani. A kiegészítő információkat a 2003. augusztus 9-én, november 24-én és 28-án, és a 2004. február 17-én és 24-én kelt levelekben küldték meg.
- (2) 2004. április 20-án kelt levelében a Bizottság tájékoztatta Franciaországot, hogy úgy határozott, hogy megindítja az EK-Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárást ezen intézkedéssel szemben.
- (3) A Bizottságnak az eljárás megindításáról szóló határozatát közzétették az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ⁽²⁾. A Bizottság felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére a szóban forgó intézkedéssel kapcsolatban.
- (4) A Bizottsághoz nem érkeztek észrevételek az érintett felektől.
- (5) 2004. június 11-én kelt és 2004. június 14-én iktatott levelében Franciaország benyújtotta észrevételeit a Bizottsághoz.

- (8) Az N 703/95. és 327/98. számú támogatásokat kezdetben egy 1995/1996-ban kezdődő, öt éves időszakra irányozták elő, és kifizetésüket hét részletben tervezték lebonyolítani, amely részletek közül az utolsó a 2001 májusától 2002 áprilisáig tartó időszakra terjedt ki. A kormány által alkalmazott költségvetési megszorítások miatt azonban ez utóbbi hiteleket a mai napig nem fizették ki. A korábbi program lejáratának időpontját 2002. április 30-ra tolták ki.
- (9) Ami a kedvezményezett termékeket illeti, a korábbi programokhoz képest változás történt. Így a gyümölcspálinka-ágazat (Armagnac, Calvados, Cognac) szakmájába tartozók nem kérték a program meghosszabbítását. Ennek következtében a francia hatóságok úgy határoztak, hogy azt a bejegyzett eredetmegjelöléssel ellátott (AOC) likőrborokra korlátozzák.
- (10) Az említett ágazati szervezetek összességére, illetve az alább ismertetett támogatások egészére vonatkozó teljes támogatási költségvetés öt évre 12 000 000 EUR, amely a következőképpen oszlik meg: Pineau des Charentes 9 360 000 EUR; Floc de Gascogne 2 040 000 EUR; Pommeau de Normandie 360 000 EUR és Macvin du Jura 240 000 EUR.

II. LEÍRÁS

- (6) A bejelentett támogatások a Bizottságnak már korábban bejelentett és általa az N 703/95 ⁽³⁾. és N 327/98 ⁽⁴⁾. számú állami támogatások keretében jóváhagyott támogatások

- (11) A kutatási, a technikai segítségnyújtási és a minőségi termékek fejlesztésére vonatkozó tevékenységeket kizárólag az állam finanszírozza költségvetési forrásokból. A reklám- és promóciós tevékenységeket részben az állam, részben az érintett ágazati szervezetek finanszírozzák a tagok által fizetendő önkéntes kötelező hozzájárulás (cotisation volontaire obligatoire, a továbbiakban: CVO) formájában. Az Európai Unió területén folytatott reklámtevékenységhez az állam legfeljebb 50 % -kal járul hozzá.

⁽¹⁾ HL C 42., 2005.2.18., 2. o.

⁽²⁾ Lásd az 1. oldal alján található megjegyzést.

⁽³⁾ A francia hatóságokhoz intézett, 1996. november 21-i SG(96) D/9957. számú levél

⁽⁴⁾ A francia hatóságokhoz intézett, 1998. augusztus 4-i SG(98) D/6737. számú levél

- (12) A CVO az adott AOC termelőterületén található bortermelők, hivatásos lepárlók, kereskedők és nagykereskedők által forgalmazott AOC likőrborok mennyiségére vonatkozik.
- (13) 2002-ben a CVO a Pineau des Charentes tekintetében hektoliterenként 12,96 euro volt; a Floc de Gascogne tekintetében 0,25 euro/palack; a Pommeau de Normandie tekintetében 30,79 euro/hektoliter; és a Macvin de Jura tekintetében 2,75 euro/hektoliter volt.

1. A reklám- és promóciós tevékenységek

- (14) A francia hatóságok kifejtették, hogy a tervezett programokat az Európai Unió meghatározott piacain, köztük Franciaország piacain, valamint harmadik országok piacain valósítják meg. A tervezett reklámtevékenységek célja, hogy a vásárlási kedv növekedését előmozdítsák a likőrborokra vonatkozó ismeretek javításával, anélkül, hogy a reklámokat bármikor is bizonyos vállalkozások termékeire korlátoznák. A jövőben e tevékenységek tárgyát képező termékek mind bejegyzett eredetmegjelöléssel – Pineau des Charentes, Floc de Gascogne, Pommeau de Normandie és Macvin du Jura – rendelkeznek.
- (15) Ezek az intézkedések valamennyi szervezett likőrbortermelőt előnyben részesítenek, akik a francia hatóságok szerint egyedül nem lennének képesek hasonló erőfeszítést tenni saját termékeik forgalmazásának javítása érdekében.
- (16) Ellenőrizni fogják, hogy a reklámokban foglalt üzenetek célja ne az legyen, hogy lebeszéljék a fogyasztókat más országok termékeinek megvásárlásáról, vagy hogy becsméreljék ezeket a termékeket.
- (17) Olyan reklám-, információs és kommunikációs kampányokról lesz szó, amelyek az intézkedések különböző típusait foglalják magukban, többek között reklámot a médiában, egyéb promóciós anyagok készítését és terjesztését, valamint a kampányokhoz kapcsolódó reklámtevékenység folytatását az árusítóhelyeken. Ezeket kísérhetik olyan promóciós tevékenységek, mint a közönségkapcsolatokkal összefüggő kezdeményezések, kiállításokon való részvétel, szemináriumok, bemutatók szervezése, brosrák vagy információs dokumentumok kiadása, valamint a termék megítélésével és a kampány helytállóságával kapcsolatos tanulmányok készítése.
- (18) A francia hatóságok kötelezettséget vállalnak arra, hogy az e kampányokhoz felhasznált reklámanyagokat vagy azok másolatát bemutatják.
- (19) Az említett ágazati szervezeteknek szánt, reklámtevékenységgel kapcsolatos támogatás aránya legfeljebb 50 % az Európai Unióban, azon belül Franciaországban folytatott tevékenységek, és legfeljebb 80 % a harmadik országokban folytatott tevékenységek tekintetében.
- (20) A tervezett tevékenységekhez nyújtandó támogatásokra vonatkozó előirányzatok euróban:

	EU	Harmadik országok	Összesen
Floc de Gascogne	1 490 000	212 500	1 702 500
Pineau des Charentes	6 956 000	1 000 000	7 956 000

	EU	Harmadik országok	Összesen
Pommeau de Normandie	360 000	—	360 000
Macvin du Jura	175 000	—	175 000
Összesen	8 981 000	1 212 500	10 193 500

2. Kutatási tevékenységek

- (21) A francia hatóságok szerint a kutatás és a kísérletezés támogatását szolgáló tevékenységek célja egységesen az ágazat valamennyi szükséges kutatását érinti, általános jelleggel, az ágazat egészének előnyben részesítésével.
- (22) A Pineau des Charentes tekintetében: mikrobiológia, baktériumok által okozott romlás és következményei (a Pineau des Charentes-ban a tejsavbaktériumok kifejlődését elősegítő tényezők azonosítása, a szennyezettségi vizsgálatok lefolytatása és a gyógyító technikák alkalmazása); a Pineau des Charentes érési mechanizmusa (az oxidatív jelenségekre jellemző analitikus kritériumok meghatározása és az érési tényezők megvilágítása); az analitikus adatok adatbankjának létrehozása (általános elemzések – erjedési alkoholtartalom, cukrok, pH –, esetleges vegyi vagy bakteriális szennyeződés, fémek, kationok, illékony összetevők, növényvédő szerek maradványai).
- (23) A Floc de Gascogne tekintetében: a szőlőfajtákkal és a kiválogatással kapcsolatos vizsgálatok, abból a célból, hogy a szőlőfajták kiválogatásának összehangolását optimalizálják, a frissességnek és a szőlő ízének a fokozása érdekében a Floc de Gascogne előállításánál (magasabb cukortartalommal, élénk színintenzitással és koherens összes savtartalommal kapcsolatos kutatás); Armagnac-kal kapcsolatos vizsgálat a Floc de Gascogne előállításának lehetővé tételére (analitikus megfigyelés – réztartalom, etanol-tartalom, etilacetát-tartalom, alkoholfok –, a felhasznált Armagnac javítása); a célzott fogyasztói típusokra alkalmazott Floc de Gascogne-nyal kapcsolatos vizsgálatok és annak előállítása, minőségi és mennyiségi próbák elvégzése, eltarthatóság.
- (24) A Macvin du Jura tekintetében: technikai fejlesztés (a Jura-beli szőlőfajták csoportjainak érésével kapcsolatos megfigyelések végzése az érési állapot és a Macvin du Jura előállításához alkalmazott legjobb szőlőfajták meghatározása céljából); a szőlőültetvények kiválasztása és minősítése; a must minősége és préselés (sajtolási – enzimkezelési és hidegkezelési – és mustmacerálási módszerek hatása a Macvin du Jura aromájának minőségére); az SO₂-dózis hatása az ülepítésre; szűrés és kezelés a palackozáshoz (a Macvin du Jura átlátszóságának elérésére és az átlátszóságnak a palackozást követő fenntartására szolgáló különböző módszerek összehasonlítása).
- (25) A tervezett kutatási munkák költségeit akár 100 %-ig finanszírozhatják. E kutatási tevékenységhez nyújtható támogatások előirányzott megoszlása az öt évre, beleértve az informatikai és bibliográfiai kiadásokat, valamint az elvégzett tevékenységek eredményeinek a piaci szereplők összességének körében történő terjesztéséhez nyújtott valamennyi támogatást: a Pineau des Charentes tekintetében 912 600 EUR; a Floc de Gascogne tekintetében 118 000 EUR és a Macvin du Jura tekintetében 65 000 EUR.

3. A technikai segítségnyújtási tevékenységek

- (26) A francia hatóságok bemutatták a tervezett technikai segítségnyújtási intézkedéseket, amelyek lényegében olyan technikai képzésekből állnak, amelyek a termelési folyamat javítását és ellenőrzését célozzák valamennyi szinten (elsődleges termelés, borkészítés, kóstolás), valamint ismeretterjesztéssel kapcsolatos tevékenységeket foglalnak magukban.
- (27) E munkákat a költségek 100 %-áig finanszírozzák a fent említett felső határra is figyelemmel. Az e részhez nyújtható támogatások előirányzott megoszlása az öt évre a következő: a Pineau des Charentes tekintetében 280 800 EUR és a Floc de Gascogne tekintetében 169 000 EUR.

4. A minőségi termékek előállításához nyújtott támogatás

- (28) A minőségi termékek előállításához nyújtott támogatások a Pineau des Charentes és a Floc de Gascogne ágazatát érintik. A szóban forgó tevékenységek a következők: HACCP és nyomon követhetőség (a műszaki és jogszabályi követelményeknek megfelelő hivatkozási rendszer kidolgozása és terjesztése); műszaki és gazdasági vizsgálatok a minőségi előrelépés ösztönzésére.
- (29) Az e tevékenységekhez nyújtható támogatások előirányzott megoszlása az öt évre a következő: a Pineau des Charentes tekintetében 210 600 EUR és a Floc de Gascogne tekintetében 50 500 EUR.

III. A SZERZŐDÉS 88. CIKKÉNEK (2) BEKEZDÉSÉBEN ELŐÍRT ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA.

- (30) Ami a tervezett támogatások jellegét, odaítélésének feltételeit, vagy finanszírozási módját illeti, az intézkedések előzetes vizsgálata nem támasztott alapvető kétségeket, jóllehet a reklámhoz nyújtott támogatások esetében a Bizottság szükségesnek ítélte, hogy Franciaország kifejezetten kötelezettséget vállaljon arra, hogy valamennyi, a termék nemzeti eredetére való hivatkozás másodlagos lesz.
- (31) A Bizottság megindította a Szerződés 88. cikke (2) bekezdésében előírt eljárást a támogatásoknak a közösségi jog egyéb rendelkezéseivel, különösen a Szerződés 90. cikkével való összeegyeztethetősége okán.
- (32) Itt helyénvaló emlékeztetni arra, hogy az N 703/95. számú állami támogatásról szóló bizottsági határozatot, amelynek a bejelentett intézkedés a folytatását képezi, a Bíróság megsemmisítette⁽⁵⁾.
- (33) Ítéletében a Bíróság emlékeztet arra, hogy az 1992-es és az 1993-as⁽⁶⁾ év folyamán a francia kormány eltérő adórendszert vezetett be a likőrborok és a természetes édesborok tekintetében. Így 1993. július 1-jétől ezeket a borokat

1 400 FRF⁽⁷⁾ jövedéki adó terhelte hektoliterenként a likőrborokra nézve, és 350 FRF hektoliterenként a természetes édesborokra nézve.

- (34) 1993/1994-ben egyes francia termelők elzárkóztak attól, hogy a likőrborokra a jövedékiadó-többletet megfizessék. Amikor ezt a „jövedékiadó-sztrájkot” 1994 júniusában felfüggesztették, az AOC Likőrbor-termelők Nemzeti Szövetségének elnöke ezt a felfüggesztést azzal a ténnyel indokolta, hogy véleménye szerint a francia kormány egy éves támogatással és az 1994-1997-ig terjedő évekre szóló kártalanítással kártalanítani kívánja a francia termelőket az adóztatásban fennálló különbségért.
- (35) 1995-ben az *Associação dos Exportadores de Vinho do Porto* (a Portói Bort Exportáló Vállalkozások Szövetsége, a továbbiakban: AEVP) két panasszal fordult a Bizottsághoz. Az AEVP azt állította, hogy kapcsolat van egyrészt a likőrborok és a természetes édesborok adóztatásának különbsége és másrészt a francia likőrbor-termelőknek nyújtott egyes támogatások között. Az AEVP szerint a szóban forgó támogatások célja többek között az, hogy a megemelt adózási szint miatt kompenzációt nyújtsanak a francia likőrbor-termelők számára, ami azzal jár, hogy csak a külföldi likőrbor-termelőknek kell megfizetniük a magasabb adót. Ez a diszkriminatív adóztatás tehát ellentétes a Szerződés 95. (későbbi 90.) cikkével.
- (36) A Bíróság megállapította, hogy a szóban forgó támogatások egy része a termelők egy csoportját látszik előnyben részesíteni, amely csoport nagyjából egybeesik az adóztatási rendszer miatt adózási hátrányba került francia likőrbor-termelőkkel, valamint hogy az adóztatási rendszer és a szóban forgó támogatási projektek közötti kapcsolat esetleges megléte súlyos nehézséget jelent annak megítélésében, hogy a támogatások összeegyeztethetőek-e a Szerződés rendelkezéseivel.
- (37) A Bíróság hangsúlyozta, hogy ilyen körülmények között egyedül a Szerződés 93. cikkének (2) bekezdésében (későbbi 88. cikkének (2) bekezdésében) előírt eljárással áll a Bizottság módjában értékelni az AEVP által benyújtott panaszokban felvetett kérdéseket.
- (38) Ezen felül a Bizottság határozatában a Bíróság az indoklás hiányát állapította meg, mivel a Bizottság nem fejtette ki, miért következtetett arra, hogy az AEVP-nek az EK-Szerződés 95. cikke (későbbi 90. cikke) megsértésére vonatkozó panaszja nem megalapozott.
- (39) A Bíróság tehát arra a következtetésre jutott, hogy a megtámadott határozat jogellenes abból adódóan, hogy elmulasztották megindítani a Szerződés 93. cikkének (2) bekezdésében (későbbi 88. cikkének (2) bekezdésében) előírt eljárást, csakúgy, mint abból adódóan, hogy a Szerződés 190. cikkében (későbbi 253. cikkében) előírt indoklási kötelezettségnek nem tettek eleget.

⁽⁵⁾ A Bíróságnak a Portugál Köztársaság kontra Európai Közösségek Bizottsága C-204/97. sz. ügyben 2001. május 3-án hozott ítélete, EBHT I-03175. o.

⁽⁶⁾ 1993. június 22-i 93-859. sz. módosított pénzügyi törvény.

⁽⁷⁾ 1 FRF = 0,15 EUR

- (40) Ezen ítélet fényében a Bizottság elengedhetetlennek tartotta a Bíróság által megsemmisített határozat által jóváhagyott támogatások meghosszabbítására vonatkozó, bejelentett rendelkezés mélyreható vizsgálatát a Szerződés 90. cikkének szempontjából.
- (41) Az intézkedés előzetes vizsgálatának keretében a Bizottság tehát meghallgatta Franciaországot, hogy megtudja, hogy a tárgyalt állami támogatás nem jelenti-e ténylegesen az általános adótörvény 402a. cikkében előírt adó részleges átháramlását kizárólagosan a francia likőrbor-termelők javára.
- (42) Ezen első szakaszban adott válaszaiban Franciaország hangsúlyozta, hogy nem volt és jelenleg sincs semmilyen viszony a tervezett támogatási intézkedések és a jövedéki adók között, a következő megfontolások alapján:
- (43) Franciaország szerint a támogatásra fordított összeg (2,4 millió EUR évente, 12 millió EUR öt évre) nem hasonlítható ahhoz, amit az ágazat szolgáltató fogyasztási illetekben (jövedéki adóban). Így a 150 000 hektoliternyi forgalmazott AOC likőrbor a 214 EUR/hl-es jövedéki adóval több mint 32 millió EUR jövedéki bevételt jelent évente.
- (44) Ebből a likőrborokat terhelő sajátos adómértékből eredően, amely 214 EUR/hl az édesborokra megállapított 54 EUR/hl helyett, az ágazatot 24 millió EUR jövedékiadó-többlet terheli. Franciaország szerint ez az összeg sem áll arányban a tervezett támogatások szintjével.
- (45) Franciaország szerint soha egyetlen intézkedést sem hajtottak végre annak érdekében, hogy az általános adótörvény 402a. cikkének értelmében beszédett pénzeszközöket a nemzeti likőrbor-termelők javára újra felhasználják. Így az 1995. január 1-je és 2000. december 31-e között befolyt bevételt az „öregségi szolidaritási alapba” fektették. 2001. január 1-je és 2003. december 31-e között azt egy, a munkaidő csökkentésének finanszírozására szolgáló alap javára fordították. 2004. január 1-je óta ezek a bevételek az állami költségvetésbe kerülnek vissza.
- (46) A Bizottság ezen információk megvizsgálását követően úgy ítélte meg, hogy azok kategorikusan nem képesek a kivetett adó és a támogatás közötti viszonyt összefüggésben felmerült kétségek eloszlatására.
- (47) A Bizottság ugyanis úgy vélte, hogy a támogatás összege (2,4 millió EUR) és a likőrborokra kivetett jövedéki adóból származó bevétel (32 millió EUR) közötti, vagy a támogatás összege (2,4 millió EUR) és a likőrborokra a természetes édesborokhoz képest kivetett jövedékiadó-többlet (24 millió EUR) közötti közvetlen egyezés hiánya nem elégséges bizonyíték az adó és a támogatás közötti viszony hiányára. Nem zárható ki tehát az eljárás e szakaszában annak lehetősége, hogy a támogatás legalább részlegesen nem szolgálhat a francia likőrbor-termelők kártalanítására, amely kompenzációban más közösségi termelők nem részesülhetnek.
- (48) Ezen kívül a Bizottság úgy ítélte meg, hogy válaszolni kell a Bíróság által felvetett azon problémára, miszerint meg kell adni a lehetőséget az érdekelt harmadik személyek számára, hogy a Szerződés 90. cikkének esetleges megsértésével kapcsolatosan érveket terjesszenek elő.
- (49) A Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárás megindításáról szóló határozatában a Bizottság tehát azt kérte Franciaországtól, hogy adjon tájékoztatást és adjon meg további pontos számadatokat érvei alátámasztására.
- (50) Elsődlegesen arra hívta fel Franciaországot, hogy pontosítsa, hogy tett-e az állam kötelezettségvállalást a francia likőrbor-termelők felé az adó 1993-ban történő bevezetésének hatásaiért történő – akár részleges – kártalanításra vagy kompenzációra vonatkozóan.
- (51) A Bizottság ezt követően azt kérte Franciaországtól, hogy adjon meg számadatokat mind a francia termékeknek számító, mind az importált termékek tekintetében likőrborokra kivetett adó címén beszédett összegekről, valamint az egyéni (francia vagy közösségi) termelésből származó összegekről.
- (52) Miután megállapította, hogy a Pineau des Charentes az összeg 78 %-ával messze a bejelentett támogatások fő kedvezményezettje, azt a Floc de Gascogne követi 17 %-kal, majd a Pommeau de Normandie 3 %-kal, és végül a Macvin du Jura 2 %-kal, a Bizottság azt kérte Franciaországtól, hogy fejtse ki, hogy ezek a százalékos arányok az egyes termékek esetében megegyeznek-e a likőrborokra kivetett adókból az állam által szerzett jövedelem arányaival.
- (53) Abból eredően, hogy a támogatások nagyobb része a reklámtevékenységekre összpontosul, Franciaországot kérték, hogy fejtse ki, hogy ez a döntés jellemző-e a francia állam által alkalmazott döntésre a mezőgazdasági termelés, különösen a minőségi termékek más ágazataiban is.
- (54) A Bizottság kérte Franciaországot, hogy a négy termék mindegyikének tekintetében nyújtsa be a Franciaországban kivitelezett reklámkampányokra szánt támogatások költségvetését.
- (55) Kérte továbbá Franciaországot, hogy ismertesse a CVO-ból származó források és a támogatások finanszírozásának tekintetében a nemzeti költségvetésből származó források közötti esetleges kapcsolatot.

IV. FRANCIAORSZÁG ÉSZREVÉTELEI

- (56) 2005. január 10-én kelt levelében Franciaország a következő információkat és megjegyzéseket adta át:
- (57) A reklámtevékenységek tekintetében (lásd preambulumbekzdés), a francia hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy a finanszírozott tevékenységek keretében a termékek reklámozása ne helyezzen hangsúlyt az érintett likőrborok francia eredetére.
- (58) A likőrborokra kivetett adó és a támogatás közötti viszony tekintetében Franciaország ismét kiemelte, hogy nincs összefüggés a jövedéki adókból származó bevételek és a nemzeti költségvetésből nyújtott támogatások összege

között. A jövedéki adóból származó bevételek, beleértve a likőrborokból származókat, az állami általános költségvetésbe folynak be. Franciaország szerint az állam az egyes gazdasági ágazatok javára szóló támogatási döntéseket teljesen függetlenül hozza meg. Jelen esetben a támogatások meghatározott, e borokat érintő strukturális hátrányokat kívánják orvosolni, többek között a fogyasztók nem megfelelő ismereteit, a termelő vállalkozások csekély terjedelmét és szóródását, valamint a piacon való elhelyezkedésre szolgáló eszközök hiányát.

- (59) Franciaország megerősítette, hogy nincs egyetlen jogszabály sem, amely lehetővé tenné a likőrbor-termelők által fizetett jövedéki adók miatti kompenzációt (lásd preambulumbekzdés).
- (60) A francia, valamint az importált likőrborok fogyasztásra bocsátásából eredő bevételeket illetően (lásd preambulumbekzdés), Franciaország mindenekelőtt kifejtette, hogy az adóügyi statisztikák (amelyeket jövedékiadó-tételenként

készítenek el) nem teszik lehetővé a francia termékek és az egyéb közösségi forrásból származó termékek közötti különbségtételt.

- (61) Mindenesetre a vámstervek számadatai alapján a 2003-ban a bármely eredetű természetes édesborok és likőrborok után beszedett jövedéki adó összege 142,5 millió EUR-ra emelkedett, amely a következőképpen oszlott meg : 25,2 millió EUR az 54 EUR/hl jövedékiadó-mértékkel terhelt természetes édesborok kategóriája tekintetében, 467 000 hl mennyiségű termékre vonatkozóan, és 117,3 millió EUR a 214 EUR/hl jövedékiadó-mértékkel terhelt likőrborok tekintetében, 548 000 hl mennyiségű termékre vonatkozóan.
- (62) Ez utóbbi egység tekintetében a szüreti jelentések ismeretében lehetséges a Franciaországban termelt likőrborok termelésének elkülönítése, ahol a Pineau des Charentes 94 477 hl-t, a Macvin du Jura 2 091 hl-t, a Pommeau 5 680 hl-t, és a Floc de Gascogne 6 057 hl-t tesz ki.

- (63) Franciaország átadott egy, a tervezett támogatásoknak a négy ágazati szervezet közötti megoszlását, valamint az érintett likőrborok mindegyike tekintetében a termelt mennyiségek megoszlását bemutató táblázatot (lásd preambulumbekzdés).

Megnevezés	Kibocsátott mennyiség	Kibocsátott mennyiség százalékos aránya	A tervezett támogatás százalékos aránya
Pineau des Charentes	112 436 hl (2001)	87 %	78 %
Floc de Gascogne	8 413 hl (2003)	7 %	17 %
Pommeau	5 111 hl (2002)	4 %	3 %
Macvin du Jura	2 717 hl (2002)	2 %	2 %

- (64) Franciaország megállapítja, hogy az egyes likőrborok részesedése az össztermelésből, és a tervezett támogatások százalékos aránya egymáshoz közeli számok, anélkül, hogy egyébként teljes mértékben egyeznének. Hangsúlyozza, hogy a tervezett támogatások megosztása a kedvezményezett ágazati szervezetek egyeztetésének eredménye, nem az állam által előírt döntés.
- (65) A Bizottságnak a reklámtevékenységre szentelt költségvetéssel kapcsolatos kérdéséről (lásd preambulumbekzdés), Franciaország megadta azokat a számadatokat, amelyek megmutatják, hogy – különösen a meghatározott termőhelyről származó minőségi borok ágazatában – a reklámtevékenységre fordított összegek az ágazati szervezetek rendelkezésére álló összköltségvetés 50 %-74 %-át teszik ki.
- (66) Franciaország a négy érintett ágazati szervezet mindegyikére vonatkozóan átadta a Franciaországban folytatott reklámtevékenységre fordított költségvetési részesedést. Ez a megoszlás, amely a támogatások jóváhagyása esetén változatlan maradna, szintén az ágazati szervezetek szabad elhatározásának eredménye.

AOC likőrborok	Promócióra szánt költségvetés 2003-ban	Ebből a franciaországi promóció	Tervezett támogatás (2,4 millió EUR /év)	Ebből a franciaországi promóció
Pineau	1 671 000 EUR	74 %	1 872 000 EUR	74 %
Floc	279 000 EUR	64 %	408 000 EUR	64 %
Pommeau	166 000 EUR	100 %	72 000 EUR	100 %
Macvin	22 600 EUR	100 %	48 000 EUR	100 %

- (67) A CVO-ból származó források és a támogatások finanszírozása tekintetében a nemzeti költségvetésből származó források közötti esetleges kapcsolatot illetően Franciaország a következő táblázatot adta át :

Eredetmegjelölés	Mennyiség	A CVO mértéke	A CVO-ból származó, promócióra fordított bevétel	A nemzeti költségvetésből származó, promócióhoz nyújtott támogatások
Pineau	112 436 hl	12,96 EUR/hl	1 457 000 EUR	1 591 000 EUR
Floc	8 413 hl	0,25 EUR palackonként	279 000 EUR	340 000 EUR
Pommeau	5 111 hl	30,79 EUR /hl	157 000 EUR	72 000 EUR
Macvin	2 717 hl	2,75 EUR/hl	75 000 EUR	35 000 EUR

- (68) A reklámra fordítható bevételeket nem korlátozzák a CVO útján beszedett összegekre. Nevezetesen, az ágazati szervezetek más – például szolgáltatásnyújtásból, reklámtárgyak értékesítéséből, és máshonnan nyert – forrásokra is támaszkodhatnak. Franciaország megerősítette, hogy a reklámtevékenységek majd részben magánfinanszírozás tárgyát fogják képezni legalább az elszámolható költségek 50 %-áig.
- (69) A tervezett támogatások és a jövedéki adókból származó, a betakarított mennyiségből kiindulva becsült ⁽⁸⁾ bevételek összehasonlítására Franciaország a következő számadatokat adta meg:

Elnevezés	Jövedéki adókból származó bevételek becsült összege /év	Tervezett támogatások	Támogatások/jövedéki adó
Pineau des Charentes	20 218 078 EUR	1 872 000 EUR	9,3 %
Floc de Gascogne	1 296 198 EUR	408 000 EUR	31,5 %
Pommeau	1 215 520 EUR	72 000 EUR	5,9 %
Macvin du Jura	447 474 EUR	48 000 EUR	10,7 %

- (70) Franciaország hangsúlyozza, hogy ez utóbbi táblázat különösen jelentős, mert nem következik belőle az a célkitűzés, hogy a támogatással kompenzációt nyújtsanak a jövedékiadó-teherért, mivel abból semmilyen mennyiségi megfelelés nem olvasható ki.

V. ÉRTÉKELÉS

1. Támogatási jelleg. A Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének alkalmazhatósága

- (71) A Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése szerint, ha e szerződés másként nem rendelkezik, a közös piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

- (72) Ahhoz, hogy egy intézkedés a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének az alkalmazási körébe tartozzon, a következő négy feltételnek kell halmozottan teljesülnie: (1) az intézkedést az állam finanszírozza, vagy azt állami forrásból finanszírozzák, (2) szelektív módon bizonyos vállalkozásokat vagy termelési ágazatokat kell érintenie, (3) a kedvezményezett vállalkozások számára gazdasági

előnyt kell magában foglalnia, (4) érintenie kell a tagállamok közötti kereskedelmet, és torzítania a versenyt, vagy azzal fenyegetnie.

- (73) Jelen esetben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ezek a feltételek teljesülnek. Így:

1.1. Állami források

- (74) A kutatási, a technikai segítségnyújtási, és a minőségi termelés fejlesztésével kapcsolatos tevékenységeket teljes mértékben az állam finanszírozza, költségvetési forrásaiból.

- (75) Ugyanakkor, a promóciós és reklámtevékenységeket részben az állam, és részben (legalább 50 %-ban) az érintett szakmai szervezetek finanszírozzák a tagjaikra kivetett önkéntes kötelező hozzájárulásokból (CVO) származó forrásokból.

⁽⁸⁾ (e mennyiségek eltérhetnek a fogyasztásra bocsátott mennyiségtől)

(76) A Bizottság úgy véli, hogy a promóciós és reklámtevékenységre fordított költségvetés teljes mértékben állami forrásokból tevődik össze, az alábbi megfontolások alapján.

(77) A Bizottság állandó gyakorlata szerint, egy ágazat vállalkozásainak kötelező hozzájárulásai, amelyeket egy pénzügyi támogatási intézkedés finanszírozására fordítanak, hasonlóak a járulékokhoz, így állami forrásnak minősülnek, ha ezeket a hozzájárulásokat az állam írja elő, vagy ha az e hozzájárulásokból származó bevétel egy jogszabály által létrehozott szervezeten megy keresztül.

(78) Jelen esetben a beszedett hozzájárulásokat a francia kormány tette kötelezővé egy, az ágazati megállapodások meghosszabbítására irányuló eljárásban. A megállapodások meghosszabbítását a Francia Köztársaság Hivatalos Közlönyében kihirdetett rendelet elfogadásával valósították meg. Egy hatósági jogi aktusra van szükség tehát e hozzájárulások teljes körű hatályosulásához.

(79) Mindazonáltal a Bíróság joggyakorlata azt sugalmazza, hogy egy intézkedés állami támogatási jellegének értékelésekor vizsgálni kell azt is, hogy ez az intézkedés az államnak tulajdonítható-e⁽⁹⁾. A közelmúlt joggyakorlata⁽¹⁰⁾ rámutatott arra, hogy milyen elemeket kell itt vizsgálni.

(80) A Bíróság kijelentette, hogy a szakmai szervezetek tagjai által, a tőlük levont forrásokból finanszírozott egyes intézkedések nem tartoznak a Szerződés 87. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe, tekintettel arra, hogy a) a hozzájárulásokat kötelezően az intézkedés finanszírozására fordítják; b) a szervezet vagy az állam soha nem rendelkezhet szabadon ezekkel a forrásokkal; c) az intézkedés kizárólag a tárgyalt szakmai szervezet tagjainak tulajdonítható, és nem képezi valamely állami politika részét (...).

(81) Ebből a joggyakorlatból láthatólag az következik, hogy ha az állam szerepe tisztán és egyszerűen egy közvetítői szerep, abból eredően, hogy nem avatkozik bele a szakmai szervezetek politikai döntéseinek meghatározásába, és soha nem rendelkezhet a beszedett forrásokkal, amelyeket kötelezően a tárgyalt intézkedésekre kell fordítani, az államnak való tulajdoníthatóságra vonatkozó kritérium nem teljesül. Az intézkedés tehát ebből eredően elkerülheti az állami támogatássá minősítést.

(82) Jelen esetben azonban a Pearle-ítéletben meghatározott kritériumok nem teljesülnek. Nevezetesen az a tény, hogy az állam 50 %-ban hozzájárul e promóciós és reklámtevékenységek finanszírozásához, világosan mutatja, hogy ezek az intézkedések valóban egy állami politika részét képezik,

és ennél fogva a finanszírozásukra felhasznált pénzeszközöket teljes egészükben úgy kell tekinteni, mintha az államnak tulajdonítható tevékenységekre fordított állami források lennének.

1.2. Szelektivitás

(83) Az intézkedések kedvezményezettjei kizárólag a francia likőrbor-termelők, ezért az intézkedések szelektívek.

1.3. Az előny megléte

(84) A likőrbor-termelők gazdasági előnyhöz jutnak, amely különböző tevékenységek (kutatási projektek, technikai segítségnyújtás, minőségi termékek fejlesztése, promóció és reklám) finanszírozásában jelenik meg. Ez az előny javítja a kedvezményezettek versenyhelyzetét. A Bíróság állandó joggyakorlata szerint egy vállalkozás versenyhelyzetének valamely állami támogatásból eredő javulása főszabályként torzítja a versenyt olyan vállalkozásokkal szemben, amelyek nem részesülnek ugyanabban a támogatásban⁽¹¹⁾.

1.4. A kereskedelem érintettsége, és a verseny torzítása

(85) Ezek a támogatások alkalmasak arra, hogy érintsék a tagállamok közötti kereskedelmet, amennyiben a nemzeti termékeket részesítik előnyben más tagállamok termékeinek rovására. A szőlészeti-borászati ágazat ugyanis rendkívül nyitott a versenyre közösségi szinten, amit máskülönben bizonyít az ágazatban a piac közös szervezésének megléte is.

(86) A következő táblázat példaként mutatja be a szőlészeti-borászati termékek Közösségen belüli és franciaországi kereskedelmét a 2001., a 2002. és a 2003. év tekintetében⁽¹²⁾.

Év	Bor (1 000 hl)			
	EU-import	EU-export	FR import	FR export
2001	39 774	45 983	5 157	15 215
2002	40 453	46 844	4 561	15 505
2003	43 077	48 922	4 772	14 997

(87) A tervezett intézkedések némelyikét az Európai Unión kívül kívánják megvalósítani. Ugyanakkor, figyelembe véve azon piacok egymástól való kölcsönös függését, amelyeken a közösségi piaci szereplők tevékenykednek, nem kizárt, hogy egy támogatás torzítja a Közösségen belüli versenyt azáltal, hogy a piaci szereplők versenyhelyzetét erősíti⁽¹³⁾, akkor is, ha a támogatás kedvezményezettjei Közösségen kívüli exportra szánt termékek⁽¹⁴⁾.

⁽⁹⁾ A Bíróságnak a Francia Köztársaság kontra Bizottság C-482/99. sz. ügyben 2002. május 16-án hozott ítélete, EBHT 2002., I-4397. o., az indoklás 24. pontja, valamint a C-126/01. sz. GEMO-ügyben 2003. november 20-án hozott ítélete, EBHT 2003., I-13769. o.

⁽¹⁰⁾ A Bíróságnak a Pearle kontra Hoofdbedrijfschap Ambachten C/345/02. sz. ügyben 2004. július 15-én hozott ítélete, EBHT 2004., I-7139. o.

⁽¹¹⁾ A Philippe Morris kontra Bizottság 730/79. sz. ügyben 1980. szeptember 17-én hozott ítélet, EBHT 1980., 2671. o., az indoklás 11. és 12. pontja.

⁽¹²⁾ Agriculture in the European Union, Statistical and economic information 2004. Mezőgazdasági Főigazgatóság, Európai Bizottság.

⁽¹³⁾ A Bíróságnak a Bizottság kontra Francia Köztársaság 6. és 11-69. sz. egyesített ügyekben 1969. december 10-én hozott ítélete, EBHT, az indoklás 20. pontja.

⁽¹⁴⁾ A Bíróságnak a Belgium kontra Bizottság C-142/87. sz. ügyben 1990. március 21-én hozott ítélete, EBHT, az indoklás 35. pontja.

(88) Az előzőek ismeretében a tárgyalt intézkedések a Szerződés 87. cikkének (1) bekezdése alá tartoznak, és azokat nem lehet a Szerződéssel összeegyeztethetőnek nyilvánítani, hacsak nem jogosultak a Szerződésben előírt valamely elérésre.

2. A támogatások összeegyeztethetősége

(89) Ebben a szakaszban az egyetlen elképzelhető eltérés a 87. cikk (3) bekezdésének c) pontjában foglalt eltérés, amely azt írja elő, hogy a közös piaccal összeegyeztethető az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben.

(90) Ahhoz, hogy az említett eltérésre jogosultak legyenek, a tárgyalt támogatásoknak meg kell felelniük az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályoknak. A Bizottság elsőnek az EK-Szerződés 87. és 88. cikkének a mezőgazdasági termékek előállításával, feldolgozásával és értékesítésével foglalkozó kis- és középvállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra történő alkalmazásáról szóló, 2003. december 23-i 1/2004/EK bizottsági rendelet⁽¹⁵⁾ alkalmazhatóságát vizsgálja. Amennyiben ez a rendelet nem alkalmazható, a Bizottság megvizsgálja, hogy más jogalpok, mint például iránymutatások vagy közösségi keret-szabályok alkalmazhatóak-e.

(91) Tekintettel arra, hogy a tervezett támogatásokat nem korlátozzák a kis- és középvállalkozásokra, az 1/2004/EK rendelet nem alkalmazható. Értékelését a Bizottság így a következő jogi eszközökre alapozta: a) a mezőgazdaságban az állami támogatásokról szóló közösségi iránymutatás⁽¹⁶⁾ (a továbbiakban: „mezőgazdasági iránymutatás”); b) az EK-Szerződés I. mellékletébe tartozó, és egyes, az I. mellékletbe nem tartozó termékek reklámozásához nyújtott állami támogatásról szóló közösségi iránymutatás⁽¹⁷⁾ (a továbbiakban: „reklámról szóló iránymutatás”); és c) a kutatáshoz és fejlesztéshez nyújtott állami támogatás közösségi keretrendszere⁽¹⁸⁾ (a továbbiakban: „keretrendszer”).

(92) Tekintettel arra, hogy a tervezett támogatásokat legalább részben a járulékokhoz hasonlítható kötelező hozzájárulásokból kívánják finanszírozni, a Bizottság értékelte a támogatás finanszírozásának módját is.

2.1. Az intézkedések

2.1.1. A reklám- és promóciós tevékenységhez nyújtott támogatások

(93) Az EK-Szerződés I. mellékletébe tartozó termékek reklámozásához nyújtott állami támogatásról szóló közösségi

iránymutatás⁽¹⁹⁾ (a továbbiakban: „reklámról szóló iránymutatás”) előírja azokat a negatív és pozitív kritériumokat, amelyeket minden állami támogatási programnak be kell tartania. Így az iránymutatás 16–30. pontja szerint ezek a reklámtevékenységek nem lehetnek ellentétesek a Szerződés 28. cikkével vagy a másodlagos közösségi joggal, és nem irányulhatnak meghatározott vállalkozásokra.

(94) A francia hatóságok kifejtették, hogy a tevékenységek kedvezményezettjei nem meghatározott vállalkozások, hogy a reklám nem becsmérel más közösségi termékeket, és hogy nem tartalmaz hátrányos összehasonlítást a termékek nemzeti eredetének dicséretével.

(95) A nemzeti eredetre történő hivatkozásnak másodlagosnak kell lennie a kampánnyal a fogyasztókhöz eljuttatott fő üzenethez képest, és az nem lehet az az alapvető ok, amely miatt a termék megvásárlását nekik ajánlják. Jelen esetben fontos, hogy ne a termékek francia eredete legyen az elsődleges üzenet a francia területen megvalósított kampány során.

(96) A francia hatóságok által küldött minták, valamint Franciaország ilyen értelmű kifejezett kötelezettségvállalása arra engednek következtetni, hogy a hangsúly nem helyeződik különösen a kérdéses termékek nemzeti eredetére és, hogy az eredetre történő minden hivatkozás másodlagos a reklámkampány fő üzenetéhez képest.

(97) Ami a pozitív kritériumokat illeti, a reklámról szóló iránymutatás 31–33. pontja szerint a reklámkampányok által előnyben részesített termékeknek a következő feltételek legalább egyikét teljesíteniük kell: mezőgazdasági többlettermékeknek kell lenniük, vagy alultermelt fajtáknak, vagy új termékeknek, vagy nem felesleges helyettesítő termékeknek, vagy egyes területek fejlődését, vagy a kis- és középvállalkozások fejlődését kell szolgálniuk, vagy kiváló minőségű termékeknek kell lenniük, beleértve a bio-termékeket is.

(98) A francia hatóságok e tekintetben kifejtették, hogy az intézkedések célkitűzése az érintett termőhelyek fejlesztése tipikus termékeik forgalomba hozatalán keresztül. Arra a szükségletre válaszolnak, hogy az érintett földrajzi helyek kis- és középvállalkozásainak támogatást nyújtsanak: a szőlészeti-borászati ágazat vállalkozásai alapvetően szerkezetileg kis méretűek, kis számú alkalmazottal, gyakran még családiak. Az intézkedések célul tűzik ki továbbá a kiváló minőségű (AOC) termékek fejlesztését.

(99) Ami pontosabban a Közösségben bejegyzett⁽²⁰⁾, oltalom

⁽²⁰⁾ A mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredetmegjelöléseinek oltalmáról szóló, 1992. július 14-i 2081/92/EGK tanácsi rendelet rendelkezéseinek megfelelően (HL L 208., 1992.7.24., 1. o).

⁽¹⁵⁾ HL L 1., 2004.1.1., 1. o.

⁽¹⁶⁾ HL C 232., 2000.8.12., 19. o.

⁽¹⁷⁾ HL C 252., 2001.9.12., 5. o.

⁽¹⁸⁾ HL C 45., 1996.2.17., 5. o., legutóbb módosítva az agrárszektorra való alkalmazhatóság tekintetében, HL C 48., 1998.2.13., 2. o.

⁽¹⁹⁾ Lásd 1. lábjegyzet 17. o.

alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott termékek javára szolgáló reklámhoz nyújtott támogatásokat illeti, a Bizottság annak biztosítása érdekében, hogy a támogatásokat ne egyedi termelőknek nyújtsák, ellenőrzi, hogy az AOC körébe tartozó termék valamennyi termelője ugyanúgy jogosult-e a támogatásra. Ez azt jelenti, hogy a reklámoknak magára az AOC-ra kell hivatkoznuk, és nem valamilyen logóra vagy címkére, hacsak azokat valamennyi termelő nem jogosult használni. Ugyanígy, ha gyakorlati okokból egy termelői csoport részesül támogatásban, a Bizottság biztosítékot kér arra, hogy a támogatásnak ténylegesen valamennyi termelő a kedvezményezettje legyen, akár a csoport tagja, akár nem.

(100) A francia hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy e támogatások kedvezményezettje az együttesen folytatott tevékenységekkel, megkülönböztetés nélkül, a reklámozott termék valamennyi termelője, valamint a termék forgalmazására társuló szakmabeliek.

(101) Ami az iránymutatás 60. pontjában előírt támogatásmaximálást illeti, a reklámtevékenységek legfeljebb 50 %-ban finanszírozhatók állami forrásokból, a fennmaradó összeget a szakmai szervezeteknek és a kedvezményezett ágazati szervezeteknek kell szolgáltatniuk.

(102) A francia hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy az állami finanszírozás aránya legfeljebb 50 % az Európai Unión belül folytatott, reklámmal kapcsolatos tevékenységek tekintetében. A fennmaradó részt az érintett agrár-szektor piaci szereplőinek kell szolgáltatniuk.

(103) Az Európai Unión kívülre irányuló tevékenységek 80 %-ban finanszírozhatók. Ez követi a Bizottság által elfogadott iránymutatást⁽²¹⁾, amely szerint a termelők hozzájárulása e tevékenységekhez egy, többek között a mezőgazdasági termékek harmadik országokban történő megismertetésével és promóciójával kapcsolatos intézkedésekről szóló, 1999. december 14-i 2702/1999/EK tanácsi rendeletbe⁽²²⁾ felvett fogalom, ahol társfinanszírozással finanszírozott tevékenységekről van szó. Ez a Közösség által harmadik országokban megvalósítandó tevékenységekkel foglalkozó rendelet a 9. cikkében azt írja elő, hogy a mezőgazdasági és az élelmiszeripari termékekkel kapcsolatos PR-, reklám- és promóciós tevékenység tekintetében a finanszírozás egy részét a javaslattevő szervezeteknek kell fizetniük. Ugyanígy a legalább két évig tartó tevékenységek esetén, főszabályként az e szervezeteket terhelő legkisebb százalékos arány a költségek 20 %-a, a Közösség legfeljebb 60 %-os, és a tagállamok 20 %-os részvételével. Ebből következik, hogy a kedvezményezetteknek a költségek legalább 20 %-áig terjedő valóságos érintettsége az ilyen típusú tevékenységekben megfelelőnek látszik arra, hogy korlátozza a versenytorzulást más közösségi termékek tekintetében.

(104) A francia hatóságok mintákat küldtek a Bizottságnak a bejelentett támogatásokkal finanszírozott promóciós és reklámtevékenységekről, ami lehetővé teszi az említett hatóságok által tett kötelezettségvállalásokról való megbizonyosodást.

(105) A Bizottság megállapította, hogy e támogatások megfelelnek a közösségi szinten meghatározott feltételeknek.

2.1.2. A kutatáshoz nyújtott támogatások

(106) Ami a kutatási és kísérleti, valamint a tudományos fejlődés terjesztésével kapcsolatos tevékenységeket illeti, a mezőgazdasági iránymutatás a 17. pontban előírja, hogy a kutatáshoz és fejlesztéshez nyújtott támogatást a kutatáshoz és fejlesztéshez nyújtott állami támogatásról szóló közösségi keretrendszerben⁽²³⁾ foglalt kritériumoknak megfelelően kell megvizsgálni. Ez utóbbi meghatározza, hogy egy akár 100 %-ot elérő támogatási mérték is összeegyeztethető a közös piaccal, akkor is, ha a kutatást és fejlesztést vállalkozások végzik, amennyiben az ott ismertetett négy feltétel teljesül valamennyi esetben:

a) a támogatás az érintett sajátos ágazat számára általános érdeket testesít meg, anélkül, hogy a verseny jogellenes torzulását idézné elő más ágazatokban,

b) az információt a megfelelő, a legalább egy nemzeti terjesztési csatornával rendelkező újságokban kell közzétenni, és azt nem lehet egy adott szervezet tagjaira korlátozni, annak érdekében, hogy biztosítsák, hogy valamennyi, e tevékenységben potenciálisan érdekelt piaci szereplő könnyen tájékozódhasson arról, hogy a tevékenység folyamatban van vagy végrehajtották, valamint annak biztosítására, hogy az eredmények kérelemre valamennyi érdekelt félhez eljussanak. Ezt az információt olyan időpontban kell közzétenni, amely nem későbbi annál az információnál, amelyet egy adott szervezet tagjai számára biztosíthatnak,

c) a munkák eredményeit felhasználás céljából valamennyi érintett fél, beleértve a kedvezményezett felet is, rendelkezésre bocsátja, költségek és idő szempontjából egyenlő feltételekkel,

d) a támogatás megfelel a többoldalú kereskedelmi tárgyalások Uruguayi Fordulóján elfogadott mezőgazdasági megállapodásnak⁽²⁴⁾ a „Hazai támogatás: a csökkentési kötelezettségvállalások alóli mentesség alapja” című, 2. mellékletében előírt feltételeknek.

(107) A francia hatóságok kötelezettséget vállaltak a következőkre:

a) csak olyan kutatások jöhetnek szóba, amelyek az érintett ágazat számára általános érdeket testesítenek meg, amelyeket általános használatra és terjesztésre

⁽²¹⁾ N 166/2002. számú állami támogatás

⁽²²⁾ HL L 327., 1999.12.21., 7. o.

⁽²³⁾ Lásd 1. lábjegyzet 18. o.

⁽²⁴⁾ HL L 336., 1994.12.23., 22. o.

szántak, hogy ne befolyásolják hátrányosan a kereskedelmi feltételeket, és ne idézzék elő a más ágazatokkal folytatott verseny torzulását.

- b) az egyes programok során gyűjtött adatokat – jóváhagyásukat követően – az érintettek számára leginkább elérhető különböző újságokban teszik közzé. Intézkednek e kutatások eredményeinek közlése és terjesztése érdekében, hogy valamennyi érintett szakmabeli és kereskedő megkülönböztetésmentesen tájékozódhasson azokról, és azokhoz egyszerű kérelemre hozzáférhessen, ugyanakkor, amikor bárki más. A munkák vagy az összefoglalások következtetéseit az érintett ágazati szervezetek „nagy nyilvánosságú” kiadványaiban, az e vizsgálatok és kutatások megvalósítására társult szakmai testületek szaklapjaiban, brosúrákban és különböző kiadványokban teszik közzé. E következtetéseket az agrárszektor szokásos összekötőinek vagy a mezőgazdasági és halászati minisztérium összekötőinek közvetítésével az ágazatba tartozó szakmabeliek rendelkezésére bocsátják.
- c) figyelembe véve, hogy a kutatások általános érdekűek, az eredmények semmilyen kereskedelmi felhasználását nem tervezik. Így fel sem merül a felhasználási jog átruházásából származó költségeknek vagy a felhasználási joghoz való hozzáférés feltételeinek a kérdése.
- d) a francia hatóságok biztosítják a Bizottságot arról, hogy a finanszírozott tevékenységek alapján nincs helye közvetlen kifizetésnek a termelők vagy a feldolgozók felé, és hogy e tevékenységek megfelelnek az Európai Unió által előírt nemzetközi kereskedelmi kritériumoknak.

(108) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy e támogatások megfelelnek a közösségi szinten meghatározott feltételeknek.

2.1.3. A technikai segítségnyújtáshoz nyújtott támogatások

- (109) A mezőgazdasági iránymutatás a 14. pontban előírja, hogy a támogatások ilyen típusa 100 %-os támogatásintenzitással engedélyezhető, amennyiben azok az érintett területen működő valamennyi jogosult személy számára objektíven meghatározott feltételekkel hozzáférhetőek, valamint ha a megítélt támogatás teljes összege nem haladja meg a 100 000 eurót kedvezményezettenként és hároméves időszakonként, vagy KKV-k esetén az elszámolható költségek 50 %-át (amelyik összeg a nagyobb). A francia hatóságok kötelezettséget vállaltak e feltételek betartására.
- (110) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy e támogatások megfelelnek a közösségi szinten meghatározott feltételeknek.

2.1.4. A minőségi termékek termeléséhez nyújtott támogatások

- (111) A mezőgazdasági iránymutatás a 13. pontban előírja, hogy a támogatások ilyen típusa 100 %-os

támogatásintenzitással engedélyezhető, amennyiben azok az érintett területen működő valamennyi jogosult személy számára objektíven meghatározott feltételekkel hozzáférhetőek, valamint ha a megítélt támogatás teljes összege nem haladja meg a 100 000 eurót kedvezményezettenként és hároméves időszakonként, vagy KKV-k esetén az elszámolható költségek 50 %-át (amelyik összeg a nagyobb). A francia hatóságok kötelezettséget vállaltak e feltételek betartására.

(112) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy e támogatások megfelelnek a közösségi szinten meghatározott feltételeknek.

2.2. A támogatások finanszírozása

2.2.1. A kötelező hozzájárulás (CVO)

(113) A Bíróság joggyakorlatának megfelelően ⁽²⁵⁾ a Bizottság általában úgy véli, hogy egy állami támogatás kötelező terhekből történő finanszírozása érintheti a támogatást, mivel a szorosan vett támogatáson túlmenő, védő hatással bír. A kérdéses hozzájárulások (CVO) valójában kötelező tehernek minősülnek. Ugyanezt a joggyakorlatot követve a Bizottság úgy véli, hogy egy támogatást nem lehet olyan járulékokból finanszírozni, amelyek ugyanúgy terhelnek más tagállamokból importált termékeket is.

(114) A CVO az adott AOC termelőterületén található bortermelők, hivatásos lepárlók, kereskedők és nagykereskedők által forgalmazott AOC likőrborok mennyiségére vonatkozik. A francia hatóságok azt is kifejtették, hogy az alkoholra és az alkoholtartalmú italokra kivetett jövedéki adókra vonatkozó közösségi irányelvek alapján beszedett adóktól eltérően, az ágazati hozzájárulások lényegükben fogva csak az érintett AOC által kedvezményezett likőrborokat terhelik, tehát kizárólag a jogszabályban körülírt területek termékeit, amiből az következik, hogy a más tagállamokból származó likőrborokra nem terjednek ki.

(115) Ami közelebbről a nagykereskedőket illeti, nem kizárt, hogy ők importált termékeket is forgalmaznak. A francia hatóságok mindazonáltal meghatározták, hogy a nagykereskedők által fizetendő ágazati hozzájárulás csak a bejelentéssel érintett AOC likőrborok, azaz a Pineau des Charentes, a Floc de Gascogne, a Pommeau de Normandie és a Macvin du Jura mennyiségére vonatkozik. Tehát az importált borok teljes mennyiségét kivették e hozzájárulás megfizetése alól.

(116) Így, abból eredően, hogy az egyetlen adóztatott termelés az AOC likőrborok nemzeti, az intézkedéssel érintett termelése, megállapítható, hogy egyetlen importált terméket sem adóztatnak meg.

(117) A járulékokból finanszírozott állami támogatásokat illetően a Bíróság egyéb kritériumokat is meghatározott, amelyeket helyénvaló itt megvizsgálni. A Nygard-ügyben ⁽²⁶⁾ a Bíróság úgy határozott, hogy a Szerződés 90. cikkében a meg-

⁽²⁵⁾ A Bíróságnak a Francia Köztársaság Kormánya kontra Európai Közösségek Bizottsága 47/69. sz. ügyben 1970. június 25-én hozott ítélete, EBHT 1970., 487. o.

⁽²⁶⁾ A Bíróságnak a Niels Nygard kontra Svineafgiftsfonden C-234/99. sz. ügyben 2002. április 23-án hozott ítélete, EBHT 2002., I 3657. o.

különböztetésre vonatkozóan előírt tilalmat megsérti az adó, ha különösen a megadóztatott, a nemzeti piacon feldogozott vagy értékesített nemzeti termékeket részesíti az adókivetésből származó bevétel felhasználásából eredő előnyökben, részlegesen kompenzálva az általuk viselt terhet, és ily módon hátrányos helyzetbe hozva az exportált nemzeti termékeket.

(118) A promócióhoz és reklámhoz nyújtott olyan támogatások, amelyek az egyedüli CVO-n keresztül finanszírozandó támogatások, a forgalmazási ágazatnak kedveznek, és különböző érdeket jeleníthetnek meg azon kereskedők számára, akik esetleg kizárólag a Franciaországon vagy az Európai Unió kívüli értékesítésben érdekeltek.

(119) A francia hatóságok mindenesetre megerősítették, hogy mind a Pineau des Charentes nemzeti bizottsága, mind a Floc de Gascogne ágazati bizottsága finanszírozza a reklám- vagy promóciós tevékenységet mind Franciaországban, mind az Európai Unióban és harmadik országokban. Döntésüket e tekintetben a teljes határozathozatali függetlenséget élvező igazgatási tanácsuk hozza meg, amelyben az érintett ágazat valamennyi piaci szereplője képviselttel rendelkezik.

(120) Ugyanakkor az almaborok megnevezésének ágazati szervezete, és a Jura-beli borok ágazati bizottsága jelenleg nem tervezi a francia piacokon kívüli tevékenységek finanszírozását. Mégis a francia hatóságok szerint a tevékenységeknek ez a francia piac felé irányultsága az ágazat saját politikájára tartozik, amely elsődlegesnek tekinti, hogy a nemzeti piacon honosodjon meg, tudva, hogy e likőrboroknak a külföldre történő értékesítése még nem került kereskedelmi gyakorlatba. A francia hatóságok megerősítik, hogy ez az irányultság nem hátrányos egyetlen kereskedő számára sem, mivel a francia piacon kívülre történő értékesítés jelentősége továbbra is másodlagos, és egyáltalán nincsenek exportra történő eladásra szakosodott kereskedők.

(121) A francia hatóságok mindenesetre kötelezettséget vállaltak arra, hogy az exportált termékek nem részesülnek kevésbé az ágazati hozzájárulások útján finanszírozott tevékenységek kedvezményéből, mint a nemzeti területen értékesített termékek.

(122) A Bizottság tudomásul veszi ezt a kötelezettségvállalást, és úgy véli, hogy a Franciaország által átadott információkból nem következnek olyan elemek, amelyek jelenleg az exportált likőrborokkal szembeni megkülönböztetésre utalnának.

(123) A Bizottság ugyanakkor felhívja a francia hatóságok figyelmét a Nygard-ítéletnek az exportált és a nemzeti területen forgalmazott termékek közötti megkülönböztetéssel kapcsolatos vonatkozásaira. A Bíróság többek között úgy határozott, hogy a nemzeti igazságszolgáltatási szervre tartozik, hogy megállapítsa a termékeket sújtó esetleges megkülönböztetés mértékét. E célból egy referencia-időszakban meg kell vizsgálnia a nemzeti piacon forgalmazott nemzeti termékekre az érintett adó címén általánosan kivetett összegek és az e termékek által

kizárólagos jelleggel élvezett előnyök közötti pénzbeli egyenértékűséget.

2.2.2. Összeegyeztethetőség a Szerződés más rendelkezéseivel

(124) Itt helyénvaló emlékeztetni arra, hogy azt az állami támogatást, amelynek egyes szabályai sértik a Szerződés más rendelkezéseit, nem lehet a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítani. Jelen esetben a Bizottság megvizsgálta az AEVP N 703/95. számú támogatással szembeni panaszának megalapozottságát a Szerződés 90. cikkének esetleges megsértését illetően. A Bizottság megállapítja másrészt, hogy az AEVP ezen eljárás keretében nem nyújtott be semmilyen megjegyzést.

(125) A Szerződés 90. cikke előírja, hogy „a tagállamok sem közvetlenül, sem közvetve nem vetnek ki más tagállamok termékeire a hasonló jellegű hazai termékre közvetlenül vagy közvetve kivetett adónál magasabb belső adót”.

(126) Jelen esetben a Franciaországban a likőrborokra alkalmazandó jövedéki adó megegyezik az ezen adó francia borokra és a más tagállamból származó borokra alkalmazandó mértékével.

(127) Jelenleg csak akkor lehetne a Szerződés 90. cikkével ellentétes diszkriminatív belső adóztatásról beszélni, ha a francia termelők által fizetett adót részben kompenzálnák azok a támogatások, amelyeket ugyanezen termelők számára tartanak fenn, és e módon csak a nem francia termelőknek kellene teljes mértékben megfizetniük az említett adót.

(128) Helyénvaló mindenekelőtt megállapítani, hogy az adók nem tartoznak a Szerződés állami támogatásokra vonatkozó rendelkezéseinek az alkalmazási körébe, kivéve ha a finanszírozás módját egy támogatási intézkedésre alapítják, és ha e támogatás szerves részét képezik.

(129) Ebből következik, hogy a likőrborokra kivetett adó nem befolyásolja a tervezett támogatások összeegyeztethetőségének értékelését, és azt itt nem kell vizsgálni, kivéve ha elégséges viszony van az említett adó és a támogatási intézkedések között.

(130) A Bíróságnak a Streekgewest Westeljik Noord-Brabant-ügyben 2005. január 13-án hozott ítélete⁽²⁷⁾, amelyet a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárásnak az e határozat tárgyát képező támogatásokkal szembeni megindítását követően hoztak meg, megvilágította azokat a körülményeket, amelyek esetén olyan elégséges viszony meglétét kell feltételezni valamely adó és valamely támogatási intézkedés között, amelynek alapján az adót a támogatás szerves részének lehet tekinteni.

(131) Az említett ítélet indokolásának 26. pontja meghatározza többek között azt, hogy ahhoz, hogy egy adót vagy az adó egy részét a támogatási intézkedés szerves részének lehessen tekinteni, az adó és a támogatás között a vonatkozó nemzeti szabályozás alapján kötelező hozzárendeltségi viszonyt kell fennállnia, abban az értelemben

⁽²⁷⁾ A Határozatok Tárában még nem tették közzé.

ben, hogy az adóbevétel közvetlenül befolyásolja a támogatás mértékét, és ebből következően e támogatás közös piaccal való összeegyeztethetőségének értékelését.

- (132) A Streekgewest-ügyben a Bíróság úgy határozott, hogy még ha ki is mutatható, hogy – a tagállam költségvetési előirányzatait tekintve – az adó összegének emelkedését kompenzálja az előny (a támogatás), ez a körülmény önmagában nem elegendő az adó és az előny közötti kötelező viszony meglétének bizonyításához ⁽²⁸⁾.
- (133) Jelen esetben Franciaország rámutatott arra, hogy az adóbevételek az állam általános költségvetésébe folynak be, és hogy nincs egyetlen jogszabály sem, amely lehetővé tenné a likőrbortermelők által fizetett jövedéki adók kompenzációját. A Bizottság birtokában lévő információk egyike sem utal egyébként ennek ellenkezőjére. E megállapítás alapján a Bizottság tehát arra következtethet, hogy nincs kötelező hozzárendelési viszony a likőrborokra kivetett adó bevétele és az ugyanezen termékekre megítélt támogatás között, anélkül, hogy szükség lenne a Franciaország által beszedett összegek és a támogatási rendelkezések keretében kifizetett összegek közötti esetleges mennyiségi megfelelés hiányának bizonyítására.
- (134) Teljesen másodlagos jelleggel a Bizottság egyébként megállapítja, hogy a Franciaország által a Szerződés 88. cikkének (2) bekezdésében előírt eljárás megindítását követően megküldött, számadatokat tartalmazó táblázatok bizonyítják, hogy nincs mennyiségi megfelelés az egyes termékekkel kapcsolatos adóbevételek és az e termékek tekintetében megítélt támogatások között.
- (135) Tekintettel arra, hogy nincs elégséges viszony az adó és a tervezett támogatás között, a Szerződés 88. cikkében az állami támogatásokra előírt eljárás keretében különösen a

Szerződés 90. cikke tekintetében nem kell vizsgálni az ezen adóknak a bejelentett intézkedések közös piaccal való összeegyeztethetőségére gyakorolt hatásait.

VI. KÖVETKEZTETÉSEK

- (136) Az előzőek ismeretében a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a Franciaország által tervezett támogatások jogosultak a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt eltérésekre, és a közös piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthatóak.

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Franciaország által a likőrborok termelőinek és kereskedőinek javára megvalósítani tervezett, 12 000 000 EUR összegű állami támogatás összeegyeztethető a közös piaccal a Szerződés 87. cikke (3) bekezdésének c) pontja értelmében.

A Bizottság ebből következően engedélyezi e támogatás megvalósítását.

2. cikk

Ennek a határozatnak Franciaország a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2005. november 9.

a Bizottság részéről

Mariann FISCHER BOEL

a Bizottság tagja

⁽²⁸⁾ A fent idézett ítélet indokolásának 27. pontja.